ชื่อเรื่องดุษฎีนิพนธ์ การเปลี่ยนอัตลักษณ์ของแรงงานพม่าในเชียงรายหลังการรับสื่อ

ชื่อผู้เขียน ภรณี แก้วบวร

หลักสูตร ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต (สังคมศาสตร์)

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ คร. สุภางค์ จันทวานิช

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สรบุศย์ รุ่งโรจน์สุวรรณ

บทคัดย่อ

ชาวพม่าในประเทศไทยจำนวนมามีลักษณะที่เป็นข้อเสียเปรียบหลายประการ ไม่ว่าจะเป็น การขาดความรู้ เป็นกลุ่มคนที่ต้องพึ่งพิง และมีถูกจำกัดโอกาส อีกทั้งยังถูกตีตราว่าเป็นกลุ่มที่ก่อปัญหา สังคม นำเชื้อโรคเข้ามา และก่ออาชญากรรม จากสิ่งเหล่านี้แรงงานพม่าจึงได้รับการปฏิบัติที่ไม่ดี นักและกลายเป็นอัตลักษณ์ผู้ย้ายถิ่น ทำให้จำต้องใช้ชีวิตอย่างเก็บตัว และไม่กล้ามีปากเสียงเมื่อถูก ละเมิดสิทธิมนุษยชนจากนายจ้างหรือเจ้าหน้าที่รัฐ

งานชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3 ประการคือ (1) เพื่อศึกษาวิถีชีวิต และแบบแผนการ บริโภคสื่อของแรงงานพม่าในจังหวัดเชียงราย โดยใช้ทฤษฎีการย้ายถิ่นของ แคสเซิลส์ (Castles) และ บาร์ช (Barth) (2) พัฒนาและใช้สื่อเพื่อเปิดพื้นที่ในการแสดงอัตลักษณ์ โดยใช้ทฤษฎีการใส่ รหัส-ถอดรหัสของฮอลล์ (Hall) และ (3) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนอัตลักษณ์หลังการรับสื่อ จากแนวคิด ของ อัปปาคูรัย (Appadurai) ในมิติของผู้ย้ายถิ่น สื่อ และอุดมการณ์ งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานเชิงคุณภาพ ในลักษณะของการปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วยนักศึกษาชาวพม่าทำหน้าที่เป็นล่ามแปลภาษาจาก ไทยไปสู่พม่า นักวิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการและวิเคราะห์ผลวิจัย และแรงงานพม่าที่เป็นผู้ฟังโดยเนื้อหาส่วนใหญ่มาจากความต้องการและปัญหาของแรงงานพม่า โดยเป็นการให้ความรู้เช่น กฎหมายไทย หรือการรักษาสุขภาพฯ

ผลการวิจัยพบได้ 3 ประการคือ (1) การรับทราบชีวิตที่นำไปสู่ความเป็นอัตลักษณ์ผู้ย้ายถิ่น (2) ชาวพม่ามีการตอบรับสื่อในหลากหลายรูปแบบ และ (3) ได้พบการเปลี่ยนอัตลักษณ์ผู้ย้ายถิ่นไปสู่ ความเป็น "พม่าใหม่" จากการแสดงอุดมการณ์ผ่านสื่อ งานวิจัยชิ้นนี้ไม่ได้เป็นเพียงงานที่สามารถ นำไปประยุกต์ได้ในงานอื่นที่หลากหลาย แต่ยังเป็นพื้นที่ที่สามารถแสดงว่าชีวิตของแรงงานพม่าที่ ยากลำบากยังมีอยู่จริงในสังคมไทย

คำสำคัญ: รายการวิทยุ/อิทธิพลของสื่อ/อัตลักษณ์ผู้ย้ายถิ่น/อัตลักษณ์พม่าใหม่

Dissertation Title Identity Changes Among Myanmar Labourers in

Chinag Rai After Media Exposure

Author Phoranee Kaewbovorn

Degree Doctor of Philosophy (Social Sciences)

Advisor Prof. Dr. Supang Chanthavanich

Co-Advisor Asst. Prof. Dr. Sorabud Rungrojsuwan

ABSTRACT

A large number of Myanmar labourers in Thailand live in disadvantaged conditions; they suffer from a lack of education, are dependent, and have limited access to opportunities. In addition, they are stigmatized as migrant manual workers who bring social problems and diseases, and who are prone to committing crimes. Because of these, they are not only maltreated but also seen as having a diasporic identity; they tend to keep a low profile and remain quiet even when their human rights are violated by their employers or the Thai officialdom.

This study had three objectives. Firstly, by applying Castles & Barth's theory, it analyzed the general way of life of the Myanmar people in Chiang Rai and the media they tilize. Secondly, it specifically organized and broadcast a series of radio programs that allowed Myanmar labourers to publicly express their opinions, an approach consistent with S. Hall's Encoding-Decoding Theory.

Finally, in keeping with Appadurai's concepts of Ethnoscapes, Mediascapes and Ideoscapes, it studied the changes in their diasporic identity after media exposure, use, and involvement. In principle, this study was conducted qualitatively using the action research format. The working

(7)

team consisted of 3 groups: (1) international students who translated the broadcasts from Thai

into Burmese; (2) the researcher, who hosted the radio programs, organized the program entitled

'Ming Kalaba Muang Thai' and analyzed the research results; and 3) the Myanmar labourers who

were the listening audience to which the radio programs were directed. The contents of the radio

programs were designed to address such specific problems of the targeted groups of migrant

workers as a lack of understanding of the laws, poor health conditions, and Thai culture and

language.

The results of this research revealed 3 aspects. The first aspect concerned characteristics

of the migrant Myanmar workers' living conditions. Most of them were illegal immigrants and

unauthorized workers, that is, without work permits, both of which led to the development of and

help explain their diasporic identity, as well as contributing to their staying quiet and keeping

their problems to themselves. Secondly, the study revealed the substantive interactive responses

of the Myanmar workers to this new type of radio program; for example, they tried to apply what

they learned from the programs and conduct themselves accordingly by phoning into the radio

programs and asking to hear their favorite Burmese songs, or to win prizes. Finally, these workers

exhibited the transformation of their diasporic identity into a 'New Myanmar', with new, or at

least newly expressed, ideoscapes, as they, through participation in the program, revealed to the

public personal details and problems about their lives as labourers.

Keywords: Radio program/Media influence/Diasporic identity/New Myanmar identity

(8)